

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-1304

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Pienimäki, Anneli			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Omin voimin vai toisten tuella? Päihdeongelmaisten sosiaaliset suhteet ja sosiaalisen tuen vastaanottaminen päihdeongelmasta toipumisessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2001-11-07	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 79 s. + liitteet 5 kpl	
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli ensinnäkin hankkia pääosin kuvailevaa tietoa laitoshoidossa olleiden päihdeongelmaisten sosiaalisista suhteista. Tutkimuksessa kuvaillaan myös osanottajien sosiaaliseen tukeen liittyneitä odotuksia ja heidän puolen vuoden seuranta-aikana vastaanottamaansa tukea. Niiden ohella tarkastellaan sosiaalisen tuen, sosiaalisten suhteiden laadun ja verkoston ominaisuuksien vaikutusta osanottajien selviytymiseen hoidon jälkeen. Lisäksi on haluttu tarkistaa pitääkö Longabaugh'n (1993) havainto sosiaaliseen tukeen suhtautumisen (eli verkosto-orientaation) välittävästä vaikutuksesta päihdeongelmaisten hoidon jälkeiseen selviytymiseen paikkansa suomalaisessa aineistossa. Lopuksi kuvaillaan vielä osanottajien kokemuksia verkostointerventiokokeilusta.</p> <p>Tutkielmaa varten haastateltiin kuuttatoista Järvenpään sosiaalisairaalaissa hoidossa ollutta päihdeongelmaista, jotka osallistuivat professori Anja Koski-Jänneksen laajempaan ”Yhteisvoimin muutokseen” -nimiseen tutkimukseen. Tässä työssä on haastateltu ko. tutkimuksen koeryhmän jäseniä, joille järjestettiin hoidon loppupuolella verkostotapaaminen. Tapaamisessa sovittiin, miten osanottajan omaiset ja ystävät osallistuvat muutoksen tukemiseen ja harrastusten käynnistämiseen tai aktivoimiseen. Intervention vaikutusta tarkastellaan puolen vuoden seurannalla. Tutkielmassa hyödynnettiin ennen kaikkea kvalitatiivista, mutta myös osittain kvantitatiivista aineistoa.</p> <p>Tässä työssä tehdyn alustavan kartoituksen pohjalta vaikuttaa siltä, että sosiaalisella tuella ei kenties sellaisenaan ole ratkaisevaa merkitystä päihdeongelmasta toipumisessa. Myöskään verkosto-orientaatiolla ei näyttäisi olevan ennustearvoa siihen, miten hyvin päihdeongelmainen selviytyy hoidon jälkeen. Verkosto-orientaation ja sosiaalisen tuen saatavuuden yhteisvaikutukseen ei ole kyllin selitysvoimainen kertomaan kuka selviytyy paremmin kuin toinen. Selviytymisen kannalta sosiaalisten suhteiden laatu tai verkoston ominaisuudet eivät nekään näyttäisi ainakaan yksinään olevan ratkaisevia tekijöitä. Sen sijaan päihdeongelmaisen oma motivaatio eli halu lopettaa päihteiden ongelmakäyttö, sosiaalisten suhteiden laatu ja niiden tarjoama tuki sekä hänen verkosto-orientaationsa saattavat vaikuttaa yhdessä ja olla vuorovaikutuksessa keskenään. Osanottajat kuitenkin kokivat, että verkostointerventio on käyttökelpoinen tapa edistää päihdeongelmaisten toipumista.</p> <p>Tutkimuksen tärkeimmät lähteet olivat Longabaugh, R., Beattie, M., Noel, N., Stout R. & Malloy, P. (1993). The effect of social investment on treatment outcome. <i>Journal of Studies on Alcohol</i>, 54, 465-478. Sarason, B. R., Sarason, I. G., Pierce, G. R. (toim.) (1990). Social support: An interactional view; Sarason, B. R., Sarason, I. G., Pierce, G. R. (1990). Social support: The search for theory. <i>Journal of Social and Clinical Psychology</i>, vol. 9, no.1, 133-147; Vaux, A. (1988). Social support: Theory, research and intervention.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sosiaalinen tuki sosiaaliset suhteet päihdeongelmaiset verkostointerventio verkosto-orientaatio			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			